

ก่อนออกเดินทาง

ข่าวรวมคำแหง หน้า 8 วันที่ 18 ธันวาคม 2532 รศ.ดร. ไพฑูรย์ ภูริเวทย์

นักศึกษาส่วนมากมักจะกลัวและหวั่นวิตกระหว่างที่เรียนปีสุดท้ายในมหาวิทยาลัย ความกลัวและความหวั่นวิตกนี้คือการที่จะต้องออกจากมหาวิทยาลัย ซึ่งการออกจากมหาวิทยาลัยมีอยู่สองประเภท ประเภทหนึ่งคือออกไปเพราะเรียนจบครบตามหลักสูตรการศึกษา นักศึกษาในกลุ่มนี้รู้ตัวว่าเมื่อเรียนจบก็ต้องจากสิ่งแวดล้อมที่คุ้นเคยในมหาวิทยาลัย ต้องจากเพื่อนเก่า ต้องจากบ้านเก่า ต้องทิ้งชีวิตเก่าทั้งหมดไปเพื่อเริ่มชีวิตใหม่ที่ต่างออกไป อาจต้องจากคนที่เคยรักใคร่ชอบพอกันระหว่างที่เป็นนักศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย การออกจากมหาวิทยาลัย ประเภทที่สองคือออกไปโดยไม่สำเร็จการศึกษา การออกไปประเภทหลังนี้อาจเกิดขึ้นหลังจากเข้าเรียนภาคแรกในมหาวิทยาลัยได้ไม่กี่วัน ไปจนถึงต้องออกไปเพราะไม่สามารถเรียนจบหลักสูตรได้ในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

สำหรับบัณฑิตใหม่ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่ตนเคยใช้ชีวิต นักศึกษาอยู่ ดูเหมือนเป็นสิ่งที่น่ากลัวอย่างยิ่ง สิ่งแรกที่บัณฑิตใหม่วิตกกังวลอย่างยิ่งคือการหางานทำ แม้ว่าภาพพจน์โดยทั่วไปของเศรษฐกิจจะดูดีขึ้น แต่ภาวะการว่างงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาออกไปกลับมีแนวโน้มสูงขึ้น ปัญหาการว่างงานของบัณฑิตรุนแรงมาตั้งแต่ปลายทศวรรษที่แล้วและยังไม่มีแววที่จะคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น ตำแหน่งงานยังคงมีน้อย จำนวนผู้สมัครเข้าทำงานมีมาก การแข่งขันยังคงสูง อย่างไรก็ตามปัญหาการหางานทำก็ไม่ได้แล้วร้ายถึงขั้นวิกฤต ยังมีงานให้ทำอีกมากมายรวมทั้งงานที่ดีเหมาะสมกับคุณวุฒิและตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมา โอกาสที่บัณฑิตใหม่จะได้งานตามที่ต้องการยังมีอยู่ ฉะนั้นอย่าเพิ่งยอมแพ้เสียก่อนที่จะเริ่มหางาน เมื่อเริ่มออกหางานทำขอให้ขยันหางานอย่างสุดขุมรอบคอบ แต่ต้องจริงจังและมองเหตุการณ์ในทางที่ดี

เมื่อจบจากมหาวิทยาลัยออกไปคุณออกไปเล่นเกมใหม่ทั้งหมด กติกาทั้งที่เขียนไว้และไม่ได้เขียนไว้ต่างออกไป ถ้าคุณเคยเป็นนักเรียนเรียนดีในมหาวิทยาลัย เคยได้รางวัลเรียนดี หรือได้เกียรติคุณ นั้นไม่ได้หมายความว่า你能จะได้งานดีวิเศษรายได้สูงโดยอัตโนมัติหลังจากเรียนจบ แน่จนรางวัลเรียนดีและเกียรติคุณไม่เสียหายอะไรและอาจช่วยคุณได้มาก แต่อย่าหวังว่าคนภายนอกจะยอมรับความเก่งของคุณในทันที จำไว้ว่าคุณสมบัติที่นายจ้างมองหาไม่ใช่ข้อดีเดียวกับการที่ได้เกรดสูงในมหาวิทยาลัยเสมอไป จริงอยู่ที่ความเก่งทางการเรียนมีคุณค่าทั้งในสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยและในโลกภายนอก แต่คุณสมบัติอย่างไหวพริบในการ

ทำงาน ความเป็นมิตร มนุษยสัมพันธ์ ความเร็วในการทำงาน ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น แม้แต่บุคลิกภาพก็มีความหมายกับนายจ้าง ซึ่งคุณสมบัติเหล่านี้อาจไม่จำเป็นเลยตอนเป็นนักศึกษา ทำนองเดียวกันถ้าคุณเป็นคนเรียนปานกลางหรือเรียนไม่เก่ง คุณอาจพบว่าตัวเองมีคุณสมบัติที่ดีในงานหลายสาขา

การก้าวออกไปสู่โลกภายนอกมหาวิทยาลัยต้องมีการปรับตัวซึ่งต้องใช้เวลา และแน่นอนคุณต้องประสบกับความแปลกใจและความผิดหวังหลายครั้งหลายครา อย่าเร่งการปรับตัวให้เร็วจนเกินไปเพราะการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ทั้งหมดเป็นเรื่องยาก โลกภายนอกมหาวิทยาลัยเมื่อพิจารณาแล้วดูเป็นโลกที่มีเหตุผล และศีลธรรมน้อยกว่าโลกในมหาวิทยาลัย มีทั้งคนโลกมีทั้งคนพาล คนเขลาเบาปัญญาขาดความคิด คนหลงตัวเอง คนจิตวิปริตตลอดจนคนคดโกงอยู่ในทุกระดับบางที่คุณอาจต้องไปทำงานกับคนพวกนี้ หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับทางตรงหรือทางอ้อม แต่อย่าท้อแท้โลกภายนอกมหาวิทยาลัยยังมีคนดีที่มีจิตใจโอบอ้อมอารี ยังมีคนที่จริงใจและเต็มใจช่วยคุณอีกมาก คุณจะต้องพบกับคนทั้งสองประเภทซึ่งจะทำให้คุณดีใจหรือเสียใจหรือเจ็บปวดได้ คุณไม่มีทางหนีคนทั้งสองประเภทไปได้ พันไม่ว่าจะไปทำงานที่ใด แม้แต่อยู่ในวัดก็หลบคนพาลไม่พ้น อย่างไรก็ตามเป็นไปได้ที่คุณจะพบเพื่อนที่ดี พบคนรัก พบคู่ครองและได้งานที่ดี ที่สำคัญอย่าได้ตระหนกตกใจกลัว อย่าย้ำใจความกลัวทำให้วิตกกังวล และนำไปสู่การตัดสินใจผิดซึ่งคุณอาจเสียใจภายหลัง อย่างหนึ่งที่คุณควรระวังไว้ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อนี้คือการแต่งงานที่คุณยังไม่พร้อม

สิ่งที่บัณฑิตใหม่ทุกคนตั้งความหวังไว้คือความสำเร็จในชีวิตและในหน้าที่การงาน รางวัลที่คุณได้ตอบแทนในมหาวิทยาลัยเป็นรางวัลของความสามารถและซาว์ปัญญาในการเรียน รางวัลนี้คุณจะได้รับและเห็นผลทันทีหลังจากทุ่มเทกำลังกายและกำลังความคิดให้ด้วยความมานะ คุณได้เกรดสูงหลังจากสอบไล่เสร็จไม่ถึงหนึ่งเดือน บางที่อาจรู้ผลเร็วกว่านี้อีก โลกภายนอกมหาวิทยาลัยให้ผลตอบแทนที่ช้ากว่า ไม่ต้องแปลกใจถ้าไม่ได้เลื่อนตำแหน่งหรือได้เงินเดือนสองชั้นหลังจากที่ทำงานหนักอย่างทุ่มเทให้ทั้งชีวิต ไม่ใช่เรื่องแปลกที่จะไม่ได้รางวัลอะไรตอบแทนเลยในการใช้ความคิดและกำลังกายในการทำงาน นี่ไม่ได้หมายความว่าการทำงานหนักอย่างมีประสิทธิภาพจะไม่มีรางวัลตอบแทน ปกติแล้วผลตอบแทนจากการทำงานไม่ได้มารวดเร็วทันใจเหมือนผลการเรียนโดยทั่วไปแล้วมักจะเห็นตอบแทนช้า อย่าท้อแท้ขอให้ตั้งใจทำงาน และสร้างความคิดต่อไป มหาตมะคานธีเคยพูดไว้ว่า ในประวัติศาสตร์ที่ผ่านมามีบางครั้งที่เกิดจากรและคนชั่วได้ขึ้นมาเป็นผู้ปกครอง แต่คนเหล่านั้นก็อยู่ได้ไม่นานและต้องลงเอยความดีจะชนะในที่สุด

ข้อคิดที่อยากฝากบัณฑิตใหม่อีกข้อหนึ่ง คืองานที่คุณชอบอาจไม่ใช่งานที่ทำรายได้ดี บางครั้งงานที่ทำรายได้ดีอาจเป็นงานที่คุณเกลียด อาจเป็นงานที่คุณเบื่อบ่อยๆเบื่อหน่าย ถ้าคุณได้งานที่คุณไม่ชอบให้คอยระวังสัญญาณเตือนต่อไปนี้ ความเครียดสูง ความวิตกกังวลมาก

การป่วยบ่อยขึ้น อารมณ์เสียและหงุดหงิดบ่อยขึ้น สุนัขเหวี่ยงและตีมสุรามากขึ้น ถ้ามีอาการดังกล่าวเกิดขึ้นขอให้พิจารณางานที่คุณทำอย่างละเอียดและหาทางปรับปรุงแก้ไข การเปลี่ยนงานใหม่เป็นเรื่องที่ไม่ง่าย

อีกอย่างหนึ่งที่อยากเตือนสติบัณฑิตใหม่คือจงเต็มใจเริ่มทำงานจากตำแหน่งที่ต่ำอย่าตั้งความหวังไว้สูงจนเกินไป ถ้าไม่ได้งานตามที่ต้องการ พยายามหางานที่ใกล้เคียงไป ถ้าไม่ได้งานตามที่ต้องการ แล้วตั้งใจทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เป็นไปได้มากทีเดียวที่คุณอาจได้โปรโมทจนได้งานที่คุณต้องการ

เรื่องสุดท้ายที่อยากฝากไว้คือผู้ปกครอง มีโอกาสเป็นไปได้มากที่ผู้ปกครองคุณไม่มีวันหยุดทำตัวเป็นผู้ปกครองไม่ว่าคุณจะทำอายุมากขึ้นเพียงใด ข้อนี้อาจไม่เป็นกฎเสมอไป แต่ผู้เขียนมีเพื่อนหลายคนที่มีพ่อแม่ยังคงปฏิบัติต่อเขาราวกับว่าเขายังเป็นเด็กนักเรียนอยู่ เป็นเรื่องยากที่พ่อแม่จะหยุดทำตัวเป็นผู้ปกครองหลังจากที่เลี้ยงคุณมาสิบปีหรือมากกว่า การที่จะให้พ่อแม่ยุติบทบาทของพ่อแม่แม้ว่าคุณจะโตและไม่ได้พึ่งพ่ออีกต่อไป แล้วเป็นเรื่องที่ยากกว่าการที่เด็กโตเป็นผู้ใหญ่เป็นอิสระเสียอีก

ข้อคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้เป็นประสบการณ์ที่ผู้เขียนได้กับตัวเองตั้งแต่เป็นนักศึกษาและในฐานะอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหงมา 16 ปี เชื่อว่าหลายอย่างยังคงเป็นปัญหาที่บัณฑิตใหม่จะต้องประสบและต้องแก้ไขต่อไป เกือบทุกอย่างในชีวิตหลังจากจบออกจากมหาวิทยาลัยไปใช้เวลานานกว่าที่คาดคิดไว้ถึงสองเท่าหรืออาจมากกว่าในหลายกรณี ขอให้บัณฑิตใหม่ทุกคนอดทนอย่าห่อหอย จงพยายามสร้างชีวิตที่ดีและตั้งใจทำงานเพื่อเกียรติชื่อเสียงและความก้าวหน้าของประเทศชาติของเราคนเดียว และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น แม้แต่บุคลิกภาพก็มีความหมายกับ